

J. Tuomas Harviainen

Suomalaisten sadomasokistien informaatiokäytännöt

J. Tuomas Harviainen, orcid.org/0000-0002-6085-5663,

Hanken Svenska handelshögskolan, tuomas.harviainen@hanken.fi

Esitykseni käsittelee suomalaisten sadomasokistien tiedonhankinta, tiedon käyttöä ja lähdeanalyysia. Se pohjautuu kahteen aiempaan tutkimukseeni (Harviainen 2012; 2015a; 2015b) sekä parhailaan meneillään olevaan kolmanteen tutkimusprosessiin (Pohtinen & Harviainen 2016). Sadomasokismi on sateenvarjokäsite, jonka alle luokitellaan joukko ilmiöitä, jotka liittyvät vapaaehtoisesti toteutettavaan nöyryyttämiseen, kivun tarjoamiseen ja muuhun vastaavaan toimintaan (Nordling 2009). Sen yhteydessä esiintyy myös joukko muita ilmiöitä (esim. fetisismi), joihin tyypillisesti viitataan kattotermillä ”kin-ky” (Pohtinen 2014). Aiheen tekee informaatiotutkimuksellisesti merkittäväksi se, että siinä yhdistyvät voimakas yksilötason variaatio, kehollisuuden keskeinen merkitys, sosiaalinen stigma ja tarjolla olevien informaatiolähteiden epäluotettavuus. Lisäksi on huomionarvoista, että seksuaalisuuden kulttuuriseen merkitykseen nähden aihealuetta on tutkittu informaatiotutkimuksessa toistaiseksi todella vähän.

Aiempi tutkimus on osoittanut, että sadomasokismin alailmiöitä opitaan tyypillisesti puumaisina klustereina, joissa tietyt toiminnan ja

käytöksen muutokset todennäköisesti esiintyvät yhdessä (Alison et al. 2001). Sen harjoittajat tyypillisesti vierastavat opaskirjoja ja vastaavia lähteitä (Harviainen 2015a) ja pikemminkin opettelevat kokeilemalla sekä toisilta toimintamalleja lainaamalla kuin osallistuvat työpajoihin tai formaaliin opetukseen (Harviainen 2012). Tässä mielessä sadomasokismin kenttä on hyvin samankaltainen kuin esimerkiksi Lloydin (2007) tutkimien palomiesten. Inspiraatiota kuitenkin haetaan sekä lyhyistä verkkolähteistä että fiktiosta (Harviainen 2015a). Tästä usein seuraa, että sen sadomasokisteille kehittyy usein poikkeuksellisen voimakas lähdekritiikin taito, ainakin omaa elämää ja varsinkin seksuaalisuutta koskevilla osa-alueilla.

Samanaikaisesti sadomasokismiin kuuluu usein myös voimakas pyrkimys informaatioympäristön hallintaan. Välttääkseen sosiaalista stigmatisoitumista, sen harjoittajat usein rajaavat verkkokäyttäytymistään ja julkisuuskuvaansa (Newmahr 2011). He ikään kuin lokeroivat tiettyjä elämänalueita arkensa ulkopuolelle, eräänlaiseen liminaalitilaan (Pohtinen & Harviainen 2016; Pohtinen, arvostelussa). Tämän saman tilan voidaan katsoa sisältävän sekä sadomaso-

- kistien yksityiset sessiot (esim. Wetzstein et al. 1993; Simula 2014), yhteisöjen tapahtumat (esim. Liski 2014) ja informaatiokäyttämisen (Pohntinen & Harviainen 2016). Toisaalta sadomasokistit myös tyypillisesti kommunikoiivat tarpeistaan ja toiveistaan valtaväestöä herkemmin. Tällaisen turvalliseksi koetun aktiivisen tiedonjakamisen on havaittu parantavan huomattavasti heidän henkistä hyvinvointiaan (Wismeijer et al. 2014).
- Esityksessä pohditaan kokonaisvaltaisesti näiden informaatiokäytäntöjen ja -ilmiöiden tuomien haasteiden, etujen ja ristipaineiden vaikutusta sadomasokistien elämään.
- Valikoitu kirjallisuus**
- Alison, L., Santtila, P., Sandnabba, N.K. & Nordling, N. (2001). Sadomasochistically oriented behavior. Diversity in practice and meaning. *Archives of Sexual Behavior*, 30(1): 1-12.
- Harviainen, J.T. (2012). Learning sadomasochism: an information literacy perspective. *Pro Gradu*, University of Tampere.
- Harviainen, J.T. (2015a). Information literacies of self-identified sadomasochists: an ethnographic case study. *Journal of Documentation*, 71(3): 423-439.
- Harviainen, J.T. (2015). Scripting beloved discomfort: narratives, fantasies and authenticity in sadomasochism. *Narrative Theory, Literature, and New Media* (toim. M. Hatavara, M. Hyvärinen, M. Mäkelä & F. Mäyrä), s. 106-121. New York: Routledge.
- Liski, T. (2014). "Pieni palanen utopiamaailmaa" -kinkykulttuuri yhteisöllisyyden tarpeesta muodostuneena ja kehittyneenä seksuaalisena alakulttuurina. *Seksologinen aikakauskirja*, 1(1): 44-56.
- Lloyd, A. (2007a). Learning to put out the red stuff: becoming information literate through discursive practice. *Library Quarterly*, 77(2): 181-198.
- Newmahr, S. (2011). *Playing on the edge. Sadomasochism, risk, and intimacy*. Bloomington: Indiana University Press.
- Nordling, N.M. (2009). *Many faces of sadomasochistic sex*. Väitöskirja, Abo Akademi.
- Pohtinen, J. (2014). Kinky seksuaalisuus arkisena ja arjesta irrottavana ilmiönä. *Seksologinen aikakauskirja*, 1(1): 3-14.
- Pohtinen, J. & Harviainen, J.T. (2016). Kink as mundane and as liminal. Esitelmä, 28th annual NACS conference, September 23-25, 2016, Tartu, Estonia.
- Simula, B.L. (2015). 'Give me a dominant of any gender over any kind of non-dominant': sexual orientation beyond gender. *Selves, symbols and sexualities. an interactionist anthology* (toim. T.S. Weinberg & S. Newmahr), s. 163-181. Los Angeles: Sage.
- Wetzstein, T.A., Steinmetz, L., Reis, C. & Eckert, R. (1993). *Sadomasochismus. Szenen und Rituale*. Hamburg: Rowohlt.
- Wismeijer, A.A.J. & van Assen, A.L.M. (2013). Psychological characteristics of BDSM practitioners. *Journal of Sexual Medicine*, 10(8): 1943-1952.